

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A nyomorúság ünnepe*

Forrás:

Az Ujság

3r.

1921. VII. 10.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

362.54

Hely

Idő

"1921"

Személy

Helyezés

362.54. 1921

A nyomorúság ünnepe.

(Pedlow kapitány kiosztotta utolsó adományait.
— Kétezer családnak nyolcezer csomag. — A népgondozó akció véget ért. — Összesen félmillió embert támogatott.)

Ragyogó nyári napon, viruló fák közt, illatos kertekben felvonult Budapest nyomorúsága, hogy — a népgondozó akció utolsó felvonásán — az amerikai szeretetadományokban részesüljön. Ott álltak — Pest tizennégy kerülete szerint csoportosítva — a meztel-

bas, éhenkórász kis fiúk, reszkető, öreg asszonyok, sápadt munkásnők, a kiknek elszáradt keblét kétségbeesetten öleli a csenevész pólyásbaba, — a pólyásbaba, a betegség és nyomor szülötte, kinek fakó arca annyira öreges, annyira hasonló a felnőttekéhez, hogy az ember megdöbben láttára. Csak egy kis ajtót kell felnyitni Budapest nyomora előtt és már árad belőle a föld alatt lakó bánatos szegénység, az éhség, a kétségbeesés és a gyötrelme: most ott állanak az Erzsébet királyné-uti Népgondozó kerteiben, szépen, glédába állítva, méltóan egy Dosztojevskij tollára.

— Eljén Pedlow kapitány! — kiáltják, mikor a derék amerikai belép a kertbe, a kinek jóvoltából ma kétezer család között nyolcezer csomagot osztanak szét. Pedlow kapitány cserel-t tart Huszár Károly kíséretében. Az a cserel, a mit a királyok tartanak, talán fényesebb, de nem hiszem, hogy ennél szebb volna.

— Nekem négy gyermekem van, öt meghalt, az uram tüdőbeteg, nem tud dolgozni, a leányom szívbajos! — mondja egy léleksejtőlre a szegény Mihály. — Én vak, rokkant beteg vagyok, lelkem bűnös, — mondja Strasser Rózsa, a kapitány kezét érintőgátva.

— En szegény nyugdíjas özvegy vagyok, férjem ténitő volt, negyven éve meghalt. A családom, a nyomorúság...
— Segítsenek rajtam!... Hetvenöt éves... ez validus...

— Isten áldja meg a jóságáért — szól egy asszony magasra emelve a fiát. — Mondd, fiacskám, te is: Isten áldja meg a jóságáért!

Most megmozdul a nyomor hadserege, mindig többen és többen veszik körül Pedlowot, néhol éljeneznek

máshol panaszkodnak, harmadik helyen sirnak..., mi Huszár Károly azt nem kiáltja:

— Csend legyen, asszonyok, kezdődik az osztás.

— Ez a nyomorúság sokkal nagyobb, mint a hógondoltam — mondja Pedlow. — Segítségre, sokkal nagyobb segítségre van szükség! Majd Amerikából...

Még Rácz Istvánt, a kilenczvenhét éves negyven nyolcezas katonát mutatják be neki, a ki százhuszonhárom éves anyja nevében is köszönetet mond.

— No, hogy van az édesmamája? — kérdezi Pedlow mosolyogva.

— Köszönöm. Elég jól. Még mindig ő mos rám, a fíra.

A tömeg elénekli a Himnuszot, azután megkezdődik az osztás: Egyik oldalon kis fiúk, másik oldalon kis leányok állnak amerikai ruhában. Szemük néha csillogva fordul a nagy kosár felé, a mely teli van „amerikai” kifizivel. Sorban jönnek a kerületek. Mindenkinél

keszen van mai a csomagja, nevével és számával ellátva. Átadja az utalványát, átveszi a csomagot, — benne azt, a mire szüksége van — alsó, felső ruhát, törülközőt, harisnyát stb., azután kap öt vagy két kiló babot, a szerint, milyen szegény, — a férfiak egy pakli

dohányt is — kiflit és egy villamosjegyet, a mivel haza lehet utazni. Egy-kettő! úgy megy, mint a karikacsapás.

Ekkor megérkezik Bernolák népjóléti miniszter és most bent az irodában Huszár Károly — egészen családlásis jellegű kis ülésen — beszámol a népgondozó akcióról, mely a mai nappal lezárult. Elmondja, hogy ezt az akciót 1920 január havában kezdeményezte, az akkor kibocsátott „Vészkiáltás”-sal, melynek nyomán a magyar és külföldi társadalom több mint 131 millió korona értékű adományt adott, melyből a beteg, munkanélküli családokat, rokkantakat, árvákat, nyomorékokat, szoptató asszonyokat, menekülteket, hazatért hadifoglyokat, szegény egyetemi hallgatókat — összesen 128.326 családot, körülbelül félmillió embert támogattak. A segélyt a bel- és külföldi társadalom felekezeti és osztálykülönbség nélkül adományozta és a kiosztás is felekezetre vagy osztályra való tekintet nélkül történt. Sajnálattal kell azonban bejelenteni, hogy az összes segélyforrások kiapadtak és a mai nappal a népgondozó akció — nincs tovább! Ha sikerül ősszel valamit megindítani, annak egészen új dolognak kell lennie. Köszönetet mondott végül Pedlow kapitánynak, az összes támogatóknak és közreműködőknek, elsősorban Lukács Sándornak, a ki mint a központi iroda vezetője az egész akcióban a legteljesebb szerepet vitte.

Bernoldák Nándor népjóléti miniszter a kormány nevében mondott köszönetet Huszár Károlynak, Pedlownak és azoknak, a kiknek az akcióban részük volt.

— Most, hogy Amerika Magyarországgal formális békét kötött, — válaszol Pedlow, a kinek az elhangzott beszédeket angolra lefordították — végre nem mint *elenség*, hanem mint jó barát beszélek. (*Huszár: Eddig se volt más, kedves Pedlow ur!*) A mit tettem, az Unió és az Unió Vöröskeresztje tette, melyben a társadalom minden rétege képviselve van. *De a jövőben csak a gyermekeknek és betegeknek adhatunk segílyt.*

Pedlow tulszerény ember, minden érdemet elhárít magától, csak a jövőben való további munkát nem. Ő is megköszöni Lukács Saroltának, hogy *hóban, sárban, szélben, esőben* — *szenet, ruhát osztott*, mindig fáradhatatlanul működött a szegényekért.

Kende Géza, az Amerikai Népszava szerkesztője szóval végül fel, szóval és tollal fog küzdeni, hogy az amerikai magyarság bő támogatást nyújtson a magyar szegényeknek.

Egy kis fluska virágcsokrot ad Pedlownak, egy másik egy szép dobozt.

— *Dear Captain Pedlow* — mondja a kis *Dobozy* Miklós, a ki Angliában volt tíz hónapig. — *Your name will be blessed for ever in Hungary!* (Nevét mindig áldani fogják Magyarországon!)

Kint tovább folyik az osztás. A gyerekek tömik magukat a sósikflivel. Öreg asszonyok meghajolva viszik a csomagukat és jönnek, még mindig jönnek a fák közül újabb és újabb csapatok. A villamosok zsúfolásig telve sok szegény emberrel, a kik hónuk alatt viszik Pedlow adományát és a szívükben emlékét.